

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum actus matrimonij sit meritorius? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

terto primo proueniens; vt scilicet inferiores vires, & membra corporis, rationi non obediunt. Et propter hoc ratio non sequitur.

Ad quartum dicendum, quod illud proprie excusari dicitur, quod aliquam similitudinem mali habet, & tamen non est malum, vel non tantum quantum apparet: quia quædam excusantur a toto, quædam a tanto. Et quia actus matrimonialis, propter corruptionem concupiscentiæ, habet similitudinem actus inordinati: ideo per bona matrimonij excusatur a toto, vt non sit peccatum.

Ad quintum dicendum, quod quamuis sint idem speciei naturæ, tamen differunt in specie moris, quam vna circumstantia variat, scilicet accedere ad suam vel non suam: sicut etiam occidere hominem per violentiam vel per iustitiam, facit diuersam speciem moris, quamuis sit vna species naturæ; & tamen vnum est licitum, aliud illicitum.

Ad sextum dicendum, quod superfluitas passionis, qua virtutem corrumpit, non solum impedit rationis actum: sed etiam tollit rationis ordinem. Quod non facit delectationis intensio in actu matrimoniali: quia est tunc non ordinatur homo, tamen est a ratione præordinatus.

ARTIC. I V.

Utrum actus matrimonij sit meritorius?

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod actus matrimonialis non sit meritorius. Chrysofost. 1. super Matth. Matrimonium etsi videntibus penam non inferat, mercedem tamen non præstat. Sed meritum respectu mercedis dicitur. Ergo actus matrimonialis non est meritorius.

¶ 2. Præterea, Illud quod est meritorium dimittitur, non est laudabile. Sed laudabilis est virginitas, per quam matrimonium dimittitur. Ergo matrimonialis actus non est meritorius.

¶ 3. Præterea, Qui vitur indulgentia sibi facta, beneficio recepto vitur. Sed ex hoc, quod alicui

Z a præ-

173

Tho. ubi
sup ar. 4.
* hom. 1.
in opere
imperfe-
cto, super
illud, Cui
esset de-
sponsata
to. 2o

præstatur beneficium, non meretur. Ergo actus matrimonialis non est meritorius.

¶ 4 Præterea, Meritum in difficultate consistit, sicut & virtus. Sed actus matrimonialis non habet difficultatem, sed delectationem. Ergo non est meritorius.

¶ 5 Præterea, Illud quod non potest fieri sine peccato veniali, numquam est meritorium: quia non potest homo simul mereri & demereri. Sed in actu matrimoniali semper est peccatum veniale, quia cum primus motus in huiusmodi delectationem est peccatum veniale. Ergo actus prædictus non potest esse meritorius.

SED contra, Omnis actus quo impletur præceptum est meritorius, si ex charitate fiat. Sed actus matrimonialis est huiusmodi: quia dicitur 1. Corinth. 7. Vxori vir debitum reddat. Ergo, &c.

¶ Præterea, Omnis actus virtutis est meritorius. Sed actus prædictus est actus iustitiæ, quia dicitur redditio debiti. Ergo est meritorius.

RESPONDEO dicendum, quod cum nullus actus ex deliberata voluntate procedens sit indifferens, ut in secundo libro dictum est; actus matrimonialis semper est peccatum, vel meritorius, in eo qui gratiam habet. Si enim ad actum matrimonialem virtus inclinatur; vel iustitiæ, ut debitum reddat; vel religionis,

vide August. de bono coniug. c. 6. et 17 to. 7.

ut proles ad cultum Dei procreetur; est meritorius.

Si autem moueat libido sistens intra bona matrimonij, ut scilicet nullo modo ad aliam accedere vellet; est peccatum veniale. Si autem extra bona matrimonij efferatur, ut scilicet cum quacumque muliere idem facere proponeret, est peccatum mortale. Natura autem mouere non potest, quin vel ordinetur ratione; & sic erit motus virtutis: vel non ordinetur; & sic erit motus libidinis.

Ad primum ergo dicendum, quod radix merendi quantum ad premium substantiale, est ipsa charitas; sed quantum ad aliquod accidentiale premium, ratio meriti consistit in difficultate actus; & sic actus matrimonialis.

matrimonij non est meritorius, sed primo modo.

Ad secundum dicendum, quod homo potest mereri, & in minoribus bonis, & in maioribus: unde, quod aliquis minora bona dimittit, ut maiora faciat; laudandus est, à minus meritorio actu discedens.

Ad tertium dicendum, quod indulgentia quandoque est de minoribus malis; & sic indulgetur actus matrimonij, prout ad ipsum movet libido intra terminos matrimonij consistens: sic enim est veniale peccatum. Sed prout ad ipsum movet virtus, sic est meritorius; & non habet indulgentiam nisi secundum quod est indulgentia de minoribus bonis, quæ idem est quod concessio. Nec est inconueniens, quod ille qui tali concessione utitur, mereatur: quia bonus usus beneficiorum Dei meritorius est.

Ad quartum dicendum, quod difficultas laboris requiritur ad meritum præmij accidentalis: sed ad meritum præmij essentialis, requiritur difficultas consistens in ordinatione mediij: & hoc est etiã in actu matrimoniali.

Ad quintum dicendum, quod primus motus secundum quod dicitur peccatum veniale, est motus appetitus in aliquid inordinatum delectabile, quod non est in actu matrimoniali: & idè ratio non sequitur.

QVÆST. XLIII.

De matrimonio, in quantum est sacramentum, in quatuor articulos diuisa.

Deinde considerandum est de matrimonio, in quantum est sacramentum.

Circa quod quaruntur quatuor.

Primo, utrum sit sacramentum?

Secundo, utrum debuerit institui ante peccatum?

Tertio, utrum conferat gratiam?

Quarto, utrum carnalis commissio sit de integritate matrimonij?

ARTIC. I.

Utrum matrimonium sit sacramentum?

Primum sic proceditur. Videtur, quod matrimonium non sit sacramentum. Omne enim

z 3 sacra-

De hęc indulgentia Apostol. 1. Corinth. 7.

174 Tho. ubi sup. ar. 1. c. 9. Conc. Trid. sess. 24. de sacram. ma. tri. can. 1 lib. 1. de sacr. p. 9. c. 1. non longe à primis.